

Foreldresamarbeid med minoritetsforeldre i barnehagen

*«Hvordan arbeider pedagogiske ledere i møte og kommunikasjon med
minoritetsforeldre?»*

Maiken Isaksen

[kandidatnummer: 221]

Bacheloroppgave

[BHBAC3920]

Trondheim, april 2021

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Førord

Arbeidet med denne bacheloroppgaven har vært veldig spennende og lærerikt. Jeg valgte å skrive om et tema som jeg synes er interessant og veldig relevant for dagens barnehage. I løpet av denne prosessen har jeg blitt mer og mer engasjert, og gleder meg til jeg starter i jobben som pedagogisk leder allerede nå i sommer, slik at jeg kan sette denne nye kunnskapen ut i praksis.

Først og fremst vil jeg si en tusen takk til min medstudent, Kathrine. For å bestandig være tålmodig med meg, spesielt i en hektisk skriveprosess. Takk for gode diskusjoner og refleksjoner rundt temaet foreldresamarbeid.

Jeg vil si en takk til min mor, min far og min søster som har tatt seg tid til å høre på mine tanker og refleksjoner, og har lest korrektur på oppgaven. Ikke minst for å ha vært der i både nedturer og oppturer, dager med frustrasjon og glede. Tusen takk for det.

Tusen takk til alle mine informanter som stilte opp på intervju og delte deres tanker og opplevelser i denne undersøkelsen. Takk for at dere var så åpen og ga så mye av dere selv, kunnskapen og erfaringene deres.

Jeg ønsker til slutt å takke alle mine lærere ved DMMH for et lærerikt år. Da spesielt mine veiledere Gjertrud Stordal og Hege Nordnes for alle innspill, tilbakemeldinger, diskusjoner og oppmuntringer gjennom hele bacheloroppgave prosessen.

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	3
1.1 BAKGRUNN FOR OPPGAVEN	3
1.2 PROBLEMSTILLING.....	4
1.3 OPPGAVENS OPPBYGGING	5
2. TEORETISK GRUNNLAG	5
2.1 RELASJONSKOMPETANSE	6
2.2 INTERKULTURELL KOMPETANSE	7
2.3 KULTURBEGREPET	8
2.4 FORSTÅELSESSIRKELEN – DEN HERMENEUTISKE SIRKELEN.....	9
2.5 INTERKULTURELL KOMMUNIKASJON	11
2.6 RESSURSORIENTERT SYN OG PROBLEMORIENTERT SYN.....	13
3. METODE	14
3.1 KVALITATIVT FORSKNINGSINTERVJU OG FENOMENOLOGISK TILNÆRMING	14
3.2 ETISKE VURDERINGER.....	16
3.3 METODEKRITIKK	16
3.4 DATAINNSAMLING	18
3.5 ANALYSEARBEID	19
4. TOLKNING OG DRØFTING AV FUNN	20
4.1 SAMARBEID – Å BYGGE ET GODT FORHOLD.....	20
4.2 KOMMUNIKASJON.....	24
5. KONKLUSJON OG AVSLUTNING	28
LITTERATURLISTE.....	31
VEDLEGG.....	34
VEDLEGG 1 – INFORMASJON OG SAMTYKKESKJEMA	34
VEDLEGG 2 – FIGURER BRUKT I OPPGAVEN.....	37
VEDLEGG 3 – AVTALE OM PUBLISERING	38

1. Innledning

Rammeplanen for barnehagen (2017, s.22) legger stor vekt på at barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse for allsidig utvikling. Dette samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål, da det er et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Det er barnehagen som skal legge til rette for foreldresamarbeid og god dialog med foreldrene.

Dagens barnehage er preget av mangfold og variasjon, med tanke på både barna, familiene og personalet. Der man må kunne ta hensyn til nasjonalitet, livssyn og sosiokulturelle verdier. Den tidligere barnehagen som vi kaller for monokulturell barnehage er i stor og/eller mindre grad erstattet av den flerkulturelle barnehagen (Glaser, 2018, s.17).

I 2018 kom Utdanningsdirektoratet med en artikkel som viser at minoritetsspråklige barn i barnehagen stiger. I denne sammenhengen ble minoritetsspråklige barn definert ved at «barnet og barnets foresatte har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk». Artikkelen viser til tall som viser en økning i antall minoritetsspråklige barn på 5% fra 2016 til 2017, der det er totalt 17% av barna i den norske barnehagen som er minoritetsspråklig. Her blir det presisert at det er de store kommunene som har høyest andel, men at det har vært en jevn økning i minoritetsspråklige barn i norske barnehager i alle aldersgrupper i de siste fem årene (Pløger, 2018)

Glaser (2018, s.17) belyser viktigheten barnehagepersonalet har for foreldresamarbeidet. Hun legger samtidig vekt på at personalet må ha utviklet holdninger, respekt og forståelse for at foreldre er ulike, samt hvor viktig det å se på de foresatte som ressurspersoner for sine barn. Dette kan ses i sammenheng med begrepene forståelse, lydhørhet, respekt og innsikt, som vil være sentrale faktorer i samarbeid med minoritetsforeldre.

1.1 Bakgrunn for oppgaven

Mine første erfaringer med foreldresamarbeid i barnehagen kom gjennom min første praksis periode i utdanningen. Da jeg startet utdanningen min hadde jeg ingen erfaring, og visste heller ikke hva det å samarbeide med foreldre ville si eller viktigheten av det. Selv har jeg

vokst opp i Norge og hadde god kjennskap til hvordan den norske barnehagen fungerte. Det var først da jeg kom meg ut i praksis jeg forsto viktigheten og betydningen av alt som skjer i en barnehagehverdag. Det fikk meg til å tenke på foreldre som ikke har noen erfaring med hva det vil si å samarbeide med barnehagen, utfordringer og nye opplevelser med den norske barnehagen. Nærmere bestemt hvordan vi som pedagoger arbeider med dette ute i praksis. Under mine tre praksisperioder fikk jeg en god del ulike erfaringer med foreldresamarbeid, og da spesielt med tanke på hvordan jeg følte relasjonen og kommunikasjonen med ulike foreldre ble, noe jeg selv har følt på som veldig varierende. Under den ene praksisperioden min hadde jeg flere samtaler og refleksjoner rundt dette med praksislærer, disse samtalen ble ofte rettet mer mot minoritetsforeldre grunnet min fordypning. Dette gjorde at jeg fikk en mye større forståelse for viktigheten i samarbeidet, selv om jeg også syntes det kunne være svært utfordrende til tider. Det førte til at jeg tenkte mye på hvordan jeg som pedagog i barnehagen kunne gjøre møte med minoritetsforeldre lettere, og ble derfor grunnlaget til at jeg ønsket å undersøke og lære mer.

Globaliseringsprosesser har ført til at det norske samfunnet har blitt et mer mangfoldig samfunn, noe som innebærer at Norges befolkning består av mennesker med forskjellige språk, kulturelle og religiøse bakgrunner. Dette vil også påvirke dagens barnehage, som kan gi et hav av både muligheter og utfordringer, også i foreldresamarbeidet. Der vi gjennom både det formelle og uformelle samarbeidet kan oppleve at utfordringer i møte med familier med en annen etnisk bakgrunn enn vår egen, gjerne søker enkle svar knyttet til blant annet kultur og glemmer den kompetansen man ellers ville ha anvendt i dialog med foreldre (Gjervan, Andersen og Bleka, 2012, s.9-10). Noe som gjør oppgaven min svært sentralt for dagens barnehage.

1.2 Problemstilling

Det var allerede i slutten av min siste praksisperiode jeg bestemte meg for at samarbeid med minoritetsforeldre skulle bli temaet for min bacheloroppgave. Her fikk jeg observert både det formelle og det uformelle samarbeidet med ulike foreldre, og fikk være med på foreldresamtaler med foreldre fra en annen kultur enn meg selv. Der vi i etterkant reflekterte og diskuterte over foreldresamarbeidet, ulike tilnæringsmåter og kommunikasjonsformer for samarbeid med minoritetsforeldre. Dette førte til at jeg ble enda mer interessert i temaet,

samtidig som jeg begynte å stille meg spørsmål til hvordan jeg kunne bli god i å møte foreldre med en annen kulturell bakgrunn enn meg selv.

Etter en god del betenkingstid, forarbeid i forhold til datainnsamling og refleksjon med mine veiledere kom jeg fram til tre nøkkelbegrep til min problemstilling. Den skulle handle om relasjonskompetanse, kulturforståelse og kommunikasjonsforståelse. Jeg valgte relasjonskompetanse fordi det er utrolig viktig med gode relasjoner til foreldrene/de foresatte, dette var fordi relasjonen vi skaper med foreldrene vil være avgjørende for kvaliteten på samarbeidet. Med bakgrunn i min fordypning og mitt valg av tema ønsket jeg å knytte dette opp med det å forstå den andres synspunkter og meninger uten å stå i de selv. Det ble derfor naturlig å knytte opp kultur- og kommunikasjonsforståelse, da jeg mener disse forståelsene er en forutsetning i et flerkulturelt samarbeid.

På grunnlag av dette ble problemstillingen min:

«Hvordan arbeider pedagogiske ledere i møte og kommunikasjon med minoritetsforeldre?»

1.3 Oppgavens oppbygging

Jeg har så langt i oppgaven presentert bakgrunn for mitt tema og valg av problemstilling. Videre redegjør jeg for ulike teorier jeg mener er relevante for drøfting av mine funn. I metodekapittelet vil jeg i hovedsak ta for meg valg av datainnsamling, prosessen rundt datainnsamlingen og metodekritikk med bakgrunn i informanter, relabilitet, validitet og overførbarhet. Jeg skriver også om de etiske vurderingene i forhold til datainnsamlingen, og deretter kort om analyse. Til slutt tar jeg for meg tolkning og drøfting av mine funn som skal hjelpe meg til å besvare problemstillingen min, før jeg kommer med en konklusjon og avslutning.

2. Teoretisk grunnlag

I dette kapittelet skal jeg presentere relevant teori knyttet til problemstillingen min *«Hvordan arbeider pedagogiske ledere i møte og kommunikasjon med minoritetsforeldre?»*. Dette er for å skape grunnlaget for senere analyse og drøfting av mine funn. Derfor har jeg valgt å ha med

teori om relasjonskompetanse, som handler om gode holdninger og tillit for å skape god kommunikasjonen mellom ansatte i barnehagen og foreldrene. Derfor tenker jeg videre det er viktig å avklare hva interkulturell kompetanse er og om kulturbegrepet. Jeg vil så gå inn på den hermeneutiske sirkelen (forståelsessirkelen) for å si noe om hva våre oppfatninger og holdninger har å si i kommunikasjon og møte med andre mennesker. Videre hva interkulturell kommunikasjon er og kommunikasjons kulturfiltermodell, som viser til hvilke komplikasjoner som kan oppstå når avsender og mottaker tolker hverandre ut ifra sine ulike kulturelle referanserammen. Til slutt har jeg valgt å skrive om ressursorientert og problemorientert syn, som er begreper som brukes til personalets holdninger til foreldre og mangfold.

2.1 Relasjonskompetanse

Kinge (2009, s.85) presiserer at hvordan man opptrer og kommuniserer med foreldrene i barnehagen vil ha stor betydning i den grad av hvordan man vil bli oppfattet. Det er ikke alle mennesker man får like god kjemi med, og dette vil være en vesentlig faktor i arbeid med relasjoner til ulike foreldre. Det å skylde på at kjemien ikke er god mellom to personer, vil være å legge ansvaret over på noe utenfor deg selv. Dette er noe som er mulig å jobbe med, og dermed endre den kjemien. Det er dette Kinge (2009, s.60-62) definerer som relasjonskompetanse. Det innebærer å både ha kunnskap og menneskelig innsikt om kommunikasjon og samarbeid med andre mennesker. Men da først og fremst vil det handle om det å bry seg om den andre. Hun legger videre vekt på at dette er å ha evne til empati, forståelse og overbærenhet. Samt evne til å ha en ydmyk nysgjerrighet, der man samtidig er tydelig i sin rolle som personal i barnehagen. Dette bekrefter Lysebo & Bratt (2017, s.5) når de beskriver relasjonskompetanse som ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som etablerer, utvikler, reparerer og vedlikeholder relasjonen mellom mennesker. Videre skriver de at denne kompetansen er grunnleggende for hele vår tilværelse, og vi har behov for den i hvert møte med andre mennesker. Spesielt er den viktig når disse møtene har karakter av daglige og repeterte mønster av slik kontakt vi har i barnehagen. Den vil være avgjørende for samarbeid, læring, arbeidsmiljø og effektivitet. Der vi må få på plass tillit i relasjonen før vi kan komme i posisjon til å påvirke på en positiv måte. Byggelementene for en slik relasjon er trygghet, forutsigbarhet, ærlighet og lojalitet (Lysebo & Bratt, 2017, s.24.). Glaser (2018,

s.101) kan belyse dette når hun presiserer at alt pedagogisk arbeid må ha menneskeinteresse i sentrum. Der det vil være viktig å ta et relasjonelt initiativ ved å ta kontakt og vise interesse for foreldre. Her må man kunne vise positiv nysgjerrighet og møte dem med blikk og oppmerksomhet. Det blir lagt vekt på at uten denne positive interessen for den andre vil man ikke kunne gjøre noen bra jobb i foreldresamarbeidet.

Under utvikling av relasjonskompetanse handler det om ens egne holdninger og bevissthet om egne reaksjoner og væremåte, om ens egen innflytelse i kontakt med den andre og om egne styrker og svakheter (Kinge, 2009, s.61). Her vil det være viktig å ha en konstant årvåkenhet om egen væremåte, reaksjoner og kommunikasjon. For å blant annet klare å skille mellom ens egne og andres følelser, og holde fokus på den andres opplevelser, tilstand og behov (Kinge, 2009, s.63). Dette kan komme spesielt til nytte i møtet med minoritetsforeldre, da i med forståelse for forhold til kulturforskjeller og kommunikasjonsmåter.

2.2 Interkulturell kompetanse

Gjervan, Andersen og Bleka (2012, s.24) påpeker at norske barnehager har en lang tradisjon av å ha en monokulturell forankring i forhold til språk, kultur og religion. Der ideen om likhet og homogenitet har stått sterkt i samfunnet og innenfor utdanningsinstitusjoner. Dagens samfunn er i stadig endring, noe som gjør at også barnehagen blir mer mangfoldig. Derfor vil det være vesentlig i arbeid med flerkulturelle foreldre at personalet i barnehagen har tilegnet seg en viss interkulturell kompetanse. Dette er fordi interkulturell kompetanse handler om evnen til å kommunisere hensiktsmessig og passende til mennesker som har en annen kulturell bakgrunn enn deg selv (Dypedahl og Bøhn, 2017, s.14) Dette krever også en viss forståelse i forhold til kultur og kulturforskjeller.

Qureshi (2009, s.208) påpeker at kulturforståelse handler i stor grad om å ha innsikt i både hvordan vår egen og andres forståelse av virkeligheten er formet i samspill med andre. Dette innebærer blant annet å ha kunnskap om hvordan kulturer faktisk styrer tenkning, følelser og handlinger partene imellom, samtidig som å ha den teoretiske innsikten og et kritisk analytisk perspektiv på kultur som et tilstedeværende fenomen i samhandling mennesker imellom. Altså det å forstå både andre og seg selv. Interkulturell kompetanse kan defineres som evnen til å tenke og kommunisere hensiktsmessig i møte med mennesker med andre tankesett

og/eller kommunikasjonsstiler enn deg selv (Dypedahl og Bøhn, 2017, s.14). Dette vil med andre ord si at for å kunne skape et godt samarbeid med minoritetsforeldre vil det kreve en viss innsikt i hva kulturforståelse er, noe som krever at man har interkulturell kompetanse.

2.3 Kulturbegrepet

Det finnes mange forskjellige måter å forstå kultur på, og Dahl (2013, s.34) poengterer at felles for de ulike forståelsene er at det er noe menneskeskapt. Derfor vil det vært viktig i samarbeid med minoritetsforeldre at personalet i barnehagen har et bevisst forhold til kultur, og hvilket syn man har på kulturen vil ha innvirkninger på det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Her har jeg valgt ut to betydninger av begrepet kultur som jeg vil se nærmere på. Som handler om måten mennesker lever på, og hvilke kognitive referanserammer de støtter seg til. Her skal jeg se på det beskrivende kulturbegrepet og på det dynamiske kulturbegrepet (Dahl, 2013, s.35)

Arne Martin Klausen definerer det han kaller det beskrivende kulturbegrepet slik: «... de ideer, verdier, regler, normer, koder og symboler som et menneske overtar fra den foregående generasjon, og som man forsøker å bringe videre – oftest noe forandret – til den neste generasjon» (Dahl, 2013, s.35)

Det beskrivende kulturbegrepet er en måte å forstå kultur på, som vil beskrive de ferdigheter, oppfatninger og væremåter som vil være tilegnet seg som et medlemmer av et samfunn. Dette kan være noe vi er født med, eller vil ha nedarvet gjennom generasjoner. Her blir det lagt vekt på at alt vi lærer, vil avleire seg som kognitive referanserammer – kulturelle koder, som vil være avgjørende i måten vi handler på i ulike situasjoner (Dahl, 2013, s. 35). Når vi snakker om en slik forståelse av kultur, vil det være naturlig å trekke inn kulturforskjeller og kulturkollisjoner. Her kan det oppstå situasjoner som gjør at på grunnlag av egne kulturelle referanserammer vil en anta at en hel folkegruppe deler de samme verdier, normer og tanker, og vi vil få opp begrepet «annengjøring» (Dahl, 2013, s.38). Dahl (2013, s.70) beskriver det slik:

«Med annengjøring, «othering», mener vi å gjøre andre til fremmede og annerledes enn «oss» på en slik måte at de blir ekskludert fra «vår» «normale» og «høyerestående» og siviliserte

grunne (..) Med annengjøring kan vi konstruere og redusere folk til å bli mindre enn hva de egentlig er.)»

Tar man utgangspunktet i stereotypi er det veldig lett å danne seg fordommer, og det er disse fordommene som skaper annengjøring. Som igjen lett kan føre til kulturisme. Da kan kultur bli en slags formel som kan brukes til lettvinde forklaringer, eller som en samlebeholder for våre fordommer (Dahl, 2013, s. 71).

Det motsatte av det beskrivende kulturbegrepet er den dynamiske kulturforståelsen, og den kan bli definert slik: «Med en dynamisk kulturforståelse er kultur ikke noe et menneske har, men noe posisjonerte individer gjør gjeldende i det sosiale spillet overfor andre mennesker.» (Dahl, 2013, s.42)

Dahl (2013, s.42) belyser her at dette ikke betyr at man ikke har med seg kulturelle referanserammer inn i møtet med andre mennesker. Men det vil være en rake sammensatte, komplekse forhold som spiller inn for at det skal bli en dynamisk kulturforståelse. Som blant annet; egen erfaring, andres erfaring, situasjon, egen og andres målsetting, samspill, sosiale forhold og maktkonstellasjoner. Her må man se på situasjonen der og da og vurdere forskjellige betydninger, holdninger og verdier i interaksjonen. På denne måten er kultur hele tiden utsatt for «forhandlinger» mellom mennesker i samspill, der ny kunnskap og ny erfaring vil kunne endre måten vi ser og opplever verden på.

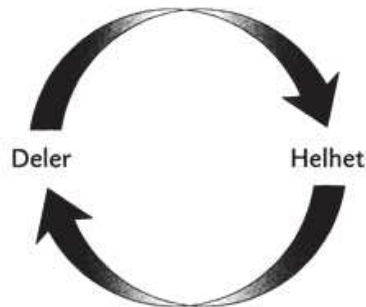
Videre blir det forklart at selv om at forståelsene er det motsatte av hverandre, vil man kunne se de i en sammenheng i praksis. Derfor vil det vært viktig å være bevisste på hvilke kulturelle referanserammer man tar med seg inn i samarbeidet med minoritetsforeldre.

2.4 Forståelsessirkelen – den hermeneutiske sirkelen

Jeg har i forrige kapittel beskrevet ulike former for kulturforståelse, hvordan dette kan ses i sammenheng med fordommer og stereotypi, og hvorfor det er viktig å ha et bevisst forhold til dette. Derfor vil det være naturlig å se på hvordan fordommer kan omgjøres til etterforståelse.

Dahl (2013, s.116) belyser at begrepet fordom tidligere ble knyttet opp til tanken om «ubegrunnet dom» under opplysningstiden, men at den opprinnelige betydningen var i juridisk sammenheng en «foreløpig dom» der den endelige dommen enda ikke hadde falt.

Videre blir det fortalt om den tyske filosofen Hans-Georg Gadamer, som ønsket å rehabilitere uttrykket fordom til forforståelse. Det ble begrunnet med at hvis begrepet kunne kobles bort fra en ubegrunnet dom til en foreløpig dom, kunne begrepet brukes til å forklare selve forståelsesprosessen. Forforståelse blir da forklart som en stilltiende forståelse man har av seg selv, andre og ulike fenomener, inntil man får vite noe mer og da vil man revidere sin forforståelse. Det er på denne måten man oppnår «etterforståelse». Dette kan kobles opp mot Gadamer's hermeneutiske sirkel, også kalt for forståelsessirkelen. For å få et innblikk i hvordan vi kan utvide vår forståelseshorisont, noe som vil være relevant i både kommunikasjon og i møte med mennesker. Det er et av begrepene Gadamer innførte, og vil være de oppfatninger og holdninger som vi har på et gitt tidspunkt. Både bevisste og ubevisste, som vi gjerne ikke har vår oppmerksomhet rettet mot. Gadamer (2010, s.341) forklarer at horisonten er en synskrets som både omfatter og omslutter alt som er synlig fra et bestemt punkt. Dette vil da med andre ord, si at dersom vi beveger på oss, vil denne synskretsen flyttes og vi vil på denne måten oppdage ting som ikke var synlig ved vårt første synssted. Dahl (2013, s.117) presiserer at den hermeneutiske sirkelen, forståelsessirkelen vil gi oss et bilde av hvordan vi kan forsøke å tolke delene for å forstå helheten.

Figur 1: hentet fra «Møter mellom mennesker» av Dahl.Ø, 2013, s.,117

Dahl (2013, s.118) forklarer at via Gadamer's hermeneutiske sirkel kan vi skaffe oss et bilde av hvordan vår forståelse, i møte med andre mennesker kan endres gjennom tre faser. Der vi beveger oss fra forforståelse via forståelse til etterforståelse. Det blir poengtert at for at dette skal være gjennomførbart, må begge parter være åpne for justeringer og tilpassing av sine egne horisonter til hverandre. Dette krever derimot ikke at man er enig med den andre i alle situasjoner, men ved at man er villig til å flytte sin synskrets kan man skape forståelse rundt hva den andre sier. Det er dette Gadamer kaller horisontsammensmelting, og her vil man kunne danne seg nye forståelse, nye helheter og nye muligheter til å kunne forstå den andre.

2.5 Interkulturell kommunikasjon

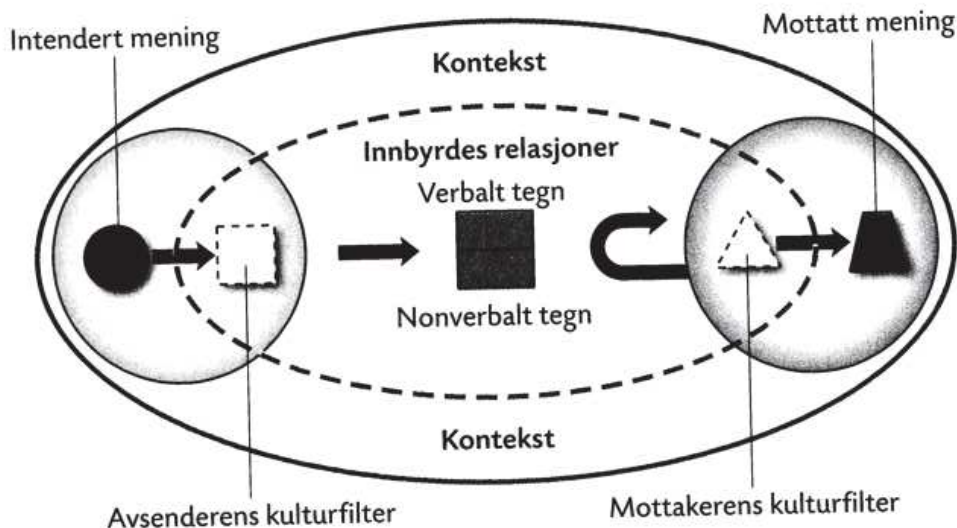
Dahl (2013, s.123) poengterer at nesten alle kommunikasjonssituasjoner innebærer ulike former for maktforhold, selv om det er bevisst eller ubevisst. Dette kan ha med faktorer som kontekst, struktur og/eller samfunnsforhold som innebærer asymmetriske situasjoner, hvor den ene kan ha mer makt enn den andre. Et eksempel på dette kan være et samarbeid mellom pedagoger og foreldre, hvor en barnehagelærer forvalter en profesjonalitet gjennom sin utdanning og utøver sitt fag i samsvar med barnehagens styringsdokumenter. Mens foreldrene møter barnehagelæreren i kraft av å være mor/far til et barn i barnehagen, og vil på sin side være «eksperter» på egne barn. Foreldrene har også sine rettigheter i forhold til medbestemmelse som er nedfelt i *rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* (2017) og *Lov om barnehager* (2011). Dette er to forskjellige utgangspunkt, noe som gjør at personalet hele tiden må søke arbeidsformer som fremmer symmetri og likeverdighet (Gjervan, Andersen og Bleka, 2012, s.94)

Dahl (2013, s.84-88) belyser at når mennesker med ulike kulturer møtes og skal kommunisere, kan man ofte oppleve at sin egen kommunikasjonsform eller kommunikasjonskoder ikke blir forstått av den andre. Dette kan være på grunnlag av ulike faktorer som språk, mimikk eller toneleie. Noe som kan føre til misforståelser fra begge parter, da man tolker eller mistolker den andres signaler. Her blir det lagt vekt på at en slik kommunikasjonssituasjon kan føre til det som heter for interkulturell kommunikasjon, og definerer det på to ulike måter, ut ifra om man tenker på en beskrivende eller dynamisk kulturforståelse:

Beskrivende kulturforståelse: «Interkulturell kommunikasjon er en prosess som innebærer utveksling og fortolkning av tegn og meldinger mellom mennesker som representerer ulike kulturelle fellesskap som er så forskjellige at deres tilskrivning av mening påvirkes». (Dahl, 2013, s.85).

Dynamisk kulturforståelse: «Interkulturell kommunikasjon er en prosess som innebærer å utveksle og fortolke tegn og meldinger mellom mennesker som oppfatter seg selv som representanter for kulturelle fellesskap så forskjellige at deres tilskrivning av mening påvirkes.» (Dahl, 2013, s.87)

Dette kan da kobles opp mot hans kommunikasjons kulturfiltermodell, som viser til en dynamisk forståelse av kultur og til hvilke komplikasjoner som kan oppstå når avsender og mottaker tolker hverandre ut ifra sine ulike kulturelle referanserammer (Dahl, 2013, s. 90).

Figur 2: hentet fra «Møter mellom mennesker» av Dahl, Ø, 2013, s.91

Dahl (2013, s.90) poengterer at i denne modellen er våre kulturfilter farget av oppvekst og erfaringer, våre foreldre, søsken, venner, og de menneskene vi har møtt like til i dag. Her kan vi se at det er kulturfiltrene som er tegnet innenfor sirkelen, og vil i utgangspunktet da være det som representerer avsender og mottaker. Dette vil være de kulturelle referanserammene som de ulike partene forholder seg til, og de representerer det kulturelle repertoaret som de forholder seg til i et dynamisk møte mellom ulike mennesker. Her blir kulturfiltrene tegnet opp som en firkant og en trekant, for å synliggjøre at alle mennesker er forskjellige. I tillegg til at mottaker vil motta ut fra sitt eget kulturelle ståsted og tolke ut i fra sine egne kulturelle forutsetninger, både i verbal og nonverbal kommunikasjon. Da spesielt i interkulturell kommunikasjon, vil nonverbal kommunikasjon være en vesentlig faktor. Da vi nødvendigvis ikke deler de samme kulturelle kodene, og avlesningen ofte kan bli feil. Dahl (2013, s.176) presiserer at nonverbal kommunikasjon omfatter mimikk, gester, kroppsbevegelser og bruk av avstand og rom. Dette vil også gjøre at selv de nonverbale tegnene kan ha ulik betydning i forhold til ens kulturelle referanserammer. Modellen vil på denne måten være et godt eksempel på hvordan man kan forklare misforståelser, i denne sammenhengen med minoritetsforeldre som kommer fra en annen kultur og vil benytte andre kulturelle koder.

2.6 Ressursorientert syn og problemorientert syn

Gjervan, Andersen og Bleka (2012, s.63) belyser i boken *Se mangfold* at alle er inkludert i barnehagens fellesskap og at man ikke benytter «vi» og «de» som kunstige barrierer mellom barn, foreldre og personalet. Med tanke på dette skal barnehagen ha som intensjonen at kulturelt mangfold skal være en del av barnehagens hverdag og en normaltilstand. De forklarer at å forholde seg til flerkulturelt mangfold skal være en integrert del av barnehagens virksomhet, og ikke bare være knyttet til kompensatoriske tiltak. Noe som vil være avhengig av personalet kompetanse, erfaringer, holdninger og evner.

Sigrun Sand (2020, s.148) poengterer at det er to begreper som kan brukes når det gjelder personalets holdninger til foreldrene, samt tilnærming til mangfold. Dette er begrepene ressursorientert tilnærming og problemorientert tilnærming. En barnehage med en ressursorientert tilnærming til foreldresamarbeidet vil innebære at personalet ser på foreldrene som en ressurs for sine barn, og mangfold vil dermed verdsette foreldrenes likheter og ulikheter. I temaheftet om språklig og kulturelt mangfold fra kunnskapsdepartementet (Gjervan, 2006) legges det vekt på at dette innebærer at foreldre opplever at deres tanker om hva som er viktig for barna deres blir ivaretatt, og at det får konsekvenser for praksisen i barnehagen. I en barnehage med en problemorientert tilnærming vil derimot det motsatte komme fram, nemlig at personalet møter foreldre med en forventning om at samarbeidet med dem er vanskelig. Her vil tilnærmingen ha trekk eller kjennetegn ved at personalet er opptatt av at minoritetsspråklige foreldre mangler majoritetskulturell kompetanse. Oppmerksomheten vil i stor grad være rettet mot at foreldrene har en annen kultur, at de ikke snakker norsk, at de har en annen religion, vaner og/eller tradisjoner som oppfattes som gammeldagse eller uforenelig med majoritetssamfunnets moderne praksis (Sigrun Sand, 2020, s.148-150)

I 2007 kom Kunnskapsdepartementet med en revidert utgave av strategiplan for *Likeverdig opplæring i praksis* (Kunnskapsdepartementet, 2007). Her blir det lagt fram en plan med mål om å bedre læring og større deltagelse av minoritetsspråklige i barnehagen, samt mål for å utjevne forskjellene mellom minoritets og majoritets befolkningen. De skriver følgende:

«Alle barn skal sikres gode utviklingsmuligheter, og et godt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene vil bidra til det. Foreldrene kjenner barna sine best og kan tilføre barnehagepersonalet nødvendige kunnskaper om dem. Samtidig kan de ansatte bidra til å støtte foreldrene som veiledere og omsorgspersoner. Det er viktig, ikke minst i forbindelse

med tidlig språkstimulering av barna. Personalet og foreldrene må derfor kommunisere godt, og personalet må anerkjenne foreldrene som likeverdige partnere. Foreldresamarbeidet er nedfelt i barnehageloven og er nærmere beskrevet i rammeplanen for barnehagen.»

Dette sitatet påpeker hvor viktig det er at personalet i barnehagen er bevisst på hvordan og hvilke muligheter og reell innflytelse man gir minoritetsforeldre. Becher (2006, s.62) påpeker at mening går ut på å subjektivt oppleve følelsesmessige meninger, med andre ord: en opplever at det blir brukt tid, energi og ressurser på seg selv og barnet. Noe som vil være svært betydningsfullt. Videre henvises det til Ingerid Bø (2002), som legger vekt på at mening har sammenheng med forståelse, og at opplevelsen av å ha innflytelse ligger nært det å ha tro på egen kompetanse. Noe som forklarer oss viktigheten i det å tenke på hvordan vi kan legge til rette for at, for eksempel foreldremøter, kan bli mer forståelig og gi mening, i stedet for å irritere seg over ulike momenter det kan medføre. Dette er faktorer som kan føre til mer motivasjon til å delta mer aktivt, noe som igjen vil føre til like muligheter og reell innflytelse i foreldregruppa.

3. Metode

I dette kapittelet vil jeg presentere den metoden jeg har valgt å bruke gjennom dette prosjektet. Det er ulike metoder for å skaffe seg samfunnsvitenskapelige data, her har jeg valgt å gjennomføre et kvalitativt intervju med pedagogiske ledere i tre forskjellige barnehager på ulike plasser i landet. Jeg valgte denne metoden fordi, gjennom intervju kan man søke etter informantens egne opplevelser og erfaringer. Metode betyr å følge en bestemt vei mot mål. Her vil altså en samfunnsvitenskapelig metode være hvordan vi går fram for å hente inn informasjon om virkeligheten og hvordan vi analyserer for å finne ut hva denne informasjonen forteller oss (Johannessen, Tufte & Cristoffersen, 2016, s. 424). Jeg har som sagt valgt å bruke en kvalitativ metode, dette er fordi det har som formål med å få tak i intervjupersonens egen beskrivelse av livssituasjon han/hun befinner seg i (Dalland, 2020, S.65)

3.1 Kvalitativt forskningsintervju og fenomenologisk tilnærming

Dalland (2020, s.54) presiserer at de kvalitative metodene tar sikte på å fange opp mening og opplevelse som ikke lar seg tallfeste eller måle. Der det legges vekt på nærhet, samtale og observasjon av et fåtalls studieobjekter eller informanter, for å få et innblikk i hvordan den enkelte føler, tenker og handler.

Jeg har valgt å gjennomføre kvalitativt forskningsintervju av tre pedagogiske ledere, med plassering på forskjellige steder i landet. Dette var for å komme nærmere et svar på problemstillingen min, ved hjelp av å høre deres tanker og meninger rundt foreldresamarbeidet med minoritetsforeldre. Jeg har altså da valgt å ta direkte kontakt med feltet der tematikken blir synliggjort, og bruker intervju for å komme i dybden av problemstillingen min. Dalland (2020, s.74) poengterer at det kvalitative intervjuet bringer to mennesker sammen om et tema begge er opptatt av, der de gjennom spørsmål og svar reagerer på og påvirker hverandre. Her er det en gjensidig påvirkning mellom intervjuer og informanten, og vil være en forutsetning for det kvalitative forskningsintervjuet.

Dalland (2020, s.67) belyser at kvalitativ forskningsmetode har flere forskningstilnæringer. Her har jeg valgt å bruke en fenomenologisk tilnærming. Dette betyr læren om fenomenene, og en slik form for undersøkelse retter oppmerksomheten mot den meningen mennesker legger i en opplevelse knyttet til en bestemt erfaring av et fenomen. Kvale og Brinkmann (2015, s.45) legger vekt på at når det er snakk om kvalitativ forskning er fenomenologi et begrep som søker interesse for å forstå de sosiale fenomenene ut fra aktørens egne perspektiver og vil beskrive verden slik den oppleves av informanten.

Jeg valgte denne tilnærmingen da den ville passe godt til min oppgave. Fordi jeg ønsket å fange opp mine informanternes opplevelser, erfaringer og tanker rundt sin egen situasjon i møte med minoritetsforeldre. Jeg møtte mine informanter over digitale plattformer, som Zoom og Teams. Der jeg startet samtalen med å snakke litt om hverdagslige ting for å kunne skape en god stemning, samtidig som at de skulle være komfortabel med å snakke med meg om ulike tema som skulle komme opp under intervjuet. Det ble viktig å skape følelsen av trygghet og tillit. Da prosjektet ikke er beskyttet av NSD kunne jeg ikke bruke båndopptaker, og hadde derfor med meg en medstudent som transkriberte samtalen slik at jeg fikk med meg alt mine informanter fortalte meg.

3. 2 Etiske vurderinger

I arbeid med undersøkelsen min måtte jeg stadig ta etiske vurderinger underveis. Dette er på stort grunnlag av mine informanternes frivillighet, forståelse, personvern og anonymitet. Både i forhold til forberedelser og gjennomføring av intervjuene, samt bruken av dataen jeg har samlet inn som skal brukes under analyse for å komme nærmere fram til min problemstilling. På forhånd av intervjuene fikk barnehagene informasjon om undersøkelsens tema, foreldresamarbeid med minoritetsforeldre. Samtidig som jeg ga en forklaring på at deres identitet skulle bli anonymisert og at de kunne trekke seg fra intervjuet hvis de ville. Jeg kom i kontakt med tre pedagogiske ledere, der jeg i tillegg fikk sendt de et informasjons og samtykkeskjema i forkant av intervjuet. Jeg fikk bekreftelse på at de hadde lest og at de godkjente i starten av intervjuet, noe som viser at de hadde forstått betingelsene. Som tidligere sagt fikk jeg ikke tatt lydopptak av samtalene, dette gjorde at jeg måtte ha med meg en medstudent som satt og transkriberte samtalene for meg. Her passet jeg på å informere og introdusere medstudenten min på forhånd og ble forsikret på at dette av noe de var komfortabel med. Jeg var også tydelig på å informere at både jeg og medstudenten min har taushetsplikt, og at de vil være anonyme i min undersøkelse. I tillegg til dette ble de tilbudt i slutten av intervjuet å få tilsendt transkripsjonen som ble gjennomført for gjennomlesing. slik at de kunne ha mulighet til å ta kontakt med meg på nytt derfor de ville trekke seg fra intervjuet i etterkant om det skulle blitt sagt noe de ikke ville skulle være med eller komme med tilleggsinformasjon de følte de ikke fikk godt nok fram.

3.3 Metodekritikk

Dalland (2020, s.57) legger vekt på at korrekt bruk av data betyr at en skal være mest mulig nøyaktig under innsamling, samt analyse av dataen som blir innhentet. Der resultatet skal være avhengig av den som utfører undersøkelsen. Derfor vil det være viktig å være kritisk til metoder og innsamlingsstrategier man bruker i datainnsamlingen sin. Jeg vil derfor reflektere over mine metoders reliabilitet og validitet for å kunne vurdere forskningsprosjektets troverdighet, og gi uttrykk for kvaliteten av prosjektet.

Thagaard (2018, s.187) presiserer at et prosjekts reliabilitet ofte blir sett på som et kriterium for at forskningen er utført på en tillitvekkende og troverdig måte. Begrepet reliabilitet handler i hovedsak om hvis en annen forsker skulle benytte seg av samme metode, ville den da komme fram til de samme resultatene? Noe som vil si at om man vil reprodusere forskningen, vil de samme resultatene kunne gjentas. Her blir det belyst at kvalitative data ofte vil ha lav reliabilitet, da det vil være lite sannsynlig at man ikke vil få de samme svarene om man utfører intervjuet på nytt. Noe som vil være med på å svekke påliteligheten til oppgaven (Johannesen et. al., 2016, s. 231)

Siden det var for sent å søke om å bruke lydopptaker under intervjuet når jeg hadde bestemt meg for valg av metode, valgte jeg å benytte meg av en sekretær under innsamlingen av dataen. Dette kunne ha vært med å påvirke resultatet, da det å notere ned det informantene sier kan være utfordrende. Her kan noe av informasjonen blitt utelatt, og uten lydopptaker hadde jeg ikke muligheten til å forsikre meg om at alt av data ble innsamlet. Noe som kan være en faktor som svekker dataens troverdighet (Johannesen et al., 2016, s. 232). Det kan også være andre konsekvenser av å bruke sekretær. Her kan man reflektere rundt om informantene hadde vært tryggere om det kun var meg og informanten, og om det kunne ha ført til andre resultater. Jeg opplyste om bruk av en medstudent som sekretær i forkant og fikk samtykke til at dette var noe informantene syntes var greit. De forklarte at de var komfortabel med det, og man kan derfor si at det ikke burde ha gitt store forskjeller i resultatene. Ved bruk av sekretær fikk jeg også muligheten til å observere de nonverbale signalene til informanten, samt ved bruk av øyekontakt. Som kunne ha vært med på å gjøre informantene tryggere på meg.

Ved innsamling av data valgte jeg å bruke metoden intervju, der jeg intervjuet tre ulike informanter. Der jeg valgte barnehager jeg hadde kjennskap til, og ikke ut i fra kunnskap om tema. I kvalitative intervjuer sikter man mot å gå i dybden av et tema og antallet av intervjupersoner kan derfor ikke være for stort (Dalland, 2020, s.76). Av den grunn kan man reflektere rundt hvor godt validiteten på oppgaven er, da jeg ikke valgte informanter ut i fra kunnskap om tema. Thagaard (2018, s.181) presiserer at validitet handler om å vurdere forskningsprosjektets troverdighet, gyldigheten av resultatene vi kommer fram til og hvordan vi tolker de. Grunnet Covid-19 fikk jeg ikke muligheten til å dra ut i barnehagene og utføre intervjuene, noe som førte til intervju over digitale plattformer. Noe som kan ha vært en faktor som svekket troverdigheten, da det kan være vanskeligere å tyde non-verbale signaler gjennom en dataskjerm.

Thagaard (2018, s.182) belyser at forskeren sin tolkning av dataen kan også være med og svekke troverdigheten. Dette er fordi det å skille egne tolkninger og informantens tolkninger kan være utfordrende. Det vil derfor være viktig at man er selvkritisk når man leser gjennom datamaterialet, for å være sikker på at det kommer tydelig fram hva som er det egentlige utsagnet til informanten. Når man skal tolke kvalitativ data, tar man utgangspunkt i forståelsen som deltakeren har av sin situasjon. I forkant av intervjuet hadde jeg delt intervjuguiden min med sekretæren min, der vi også snakket om hva som var viktig for meg å finne ut. Dette kan ha medført at sekretæren min begynte å analysere litt under selve intervjuet, og på den måten kunne det ha blitt lett å velge bort hva man skrev ned. Ved bortprioritering av informasjon, kan det ha blitt til at jeg ikke har fått med alt av nødvendig informasjon.

3.4 Datainnsamling

Som tidligere forklarte valgte jeg å ta kontakt med tre forskjellige barnehager, med ulik plassering i landet. Der jeg presenterte tema for oppgaven og etterspurte interesse for å delta på intervju. Samtidig, som jeg forklarer i delen om etiske vurderinger, påpasselig med å informere om at vi som studenter har taushetsplikt og at alle informanter vil forbli anonyme. Jeg endte opp med positiv respons fra alle barnehagene, og fikk intervju tre pedagogiske ledere med noe ulik utdanning og erfaringer. Informantene virket positive til problemstillingen min, og var veldig åpen og imøtekommende ved de ulike spørsmålene og jeg fikk mye ut av hvert intervju. Noe som forteller meg at dette er en problemstilling som berører og er relevant i vår yrkesprofesjon. Da målgruppen min ble pedagogiske ledere under min undersøkelse, valgte jeg å benytte meg av tre barnehager med, som sagt, ulike plasseringer i landet. Dette var for å skaffe meg ulike synspunkter, der det kunne skille seg i store sosiale forhold med tanke på både familiegruppene og erfaringene til den valgte pedagogiske lederen.

Jeg vil her presentere mine informanter. Da de alle har barnehagelærerutdanningen, og forskjellig etterutdanning vil jeg omtale de som B1, B2 og B3.

B1 var ferdigutdannet barnehagelærer i 2012, og har jobbet som pedagogisk leder siden da. H*n har tatt videreutdanning i organisasjon og ledelse, samt teater. I dag leder h*n en

småbarns avdeling med flest etnisk norske, med ett foreldrepar med minoritetsbakgrunn. Men har tidligere jobbet i barnehager der barnegruppen har hatt flere familier med minoritetsbakgrunn.

B2 var ferdigutdannet barnehagelærer i 2013, og har jobbet som pedagogisk leder siden da. H*n har også en master i spesial pedagogikk som hun tok i etterkant. I dag er h*n leder for en småbarns avdeling, der hun har to av ni foreldrepar med minoritetsbakgrunn. Tidligere har hun ikke hatt mye erfaring med samarbeid med minoritetsforeldre, noe som gjør at dette er et ganske nytt tema for henne.

B3 var ferdigutdannet barnehagelærer i 2003, og har jobbet som pedagogisk leder siden da. H*n har en master i pedagogikk som hun har tatt i etterkant. I dag leder h*n en småbarns avdeling, der h*n har en familie som hun ville definert som en minoritetsfamilie hvor både mamma og pappa er kommet til Norge som flyktninger. Likevel har h*n flere familier hvor mamma er av utenlandsk opprinnelse, og pappa er norsk. H*n har også en del etnisk norske familier, som gjør at barnegruppa er svært flerkulturell.

3.5 Analysearbeid

Når intervjuene var over begynte jeg raskt å lese over for å renskrive transkripsjonen. Det var viktig for å forsøke å gjenskape og beskrive mine informanternes beskrivelser rundt det de pratet om. Dalland (2020, s.95) poengterer at det å skrive ut et intervju handler om å bevare mest mulig av det som opprinnelig skjedde. Samtidig som at det muntlige språket er annerledes enn det skriftlige, og vi derfor av og til må slåss litt med skrivereglene. Det ble derfor viktig for meg å forsøke å ikke fortolke svarene til mine informanter gjennom mine egne filter, med baktanke på de forberedelsene jeg hadde gjort meg av teori på forhånd av intervjuene. Dette har vært en utfordring jeg la ekstra godt merke til under behandlingen av dataen som ble innsamlet. Likevel opplever jeg at jeg får fram det mine informanter forteller på en god måte. På den andre siden ble det utfordrende for meg å bruke alle tre informantene like mye under denne prosessen. Dette var fordi jeg lærte mye under hvert intervju, og jeg klarte å stille enda bedre oppfølgingsspørsmål i det siste intervjuet enn det første. Noe som gjorde at jeg kunne få ulik informasjon fra informantene, dette kom tydelig fram under når jeg analyserte transkripsjonene. Jeg har forsøkt så godt som mulig å representere alle tre informantene like

godt i tolkingen og drøftingen, men det ble utfordrende da de kunne komme med ulik informasjon med baktanke på mine oppfølgingsspørsmål. I arbeidet med å analysere og tolke den innsamlende dataen rettet jeg oppmerksomheten mot å finne fremgangsmåter for å organisere den på en systematisk måte. Her valgte jeg å bruke en temaanalytisk tilnærming, dette brukes når vi utforsker temaer ved å sammenligne data om det samme temaet for alle deltakere i prosjektet. Når vi bruker denne type framgangsmåte er det basert på at vi koder dataen på en helhetlig måte og foretar sammenligninger «på tvers» av dataene. Der koding og kategorisering av teksten vil gi en systematisk organisering, som ble spesielt vesentlig for meg i dette arbeidet (Thagaard, 2018, s.152). Det var viktig for meg å redusere datamengden og plukke ut hva som egentlig var relevant for å kunne svar på problemstillingen min. Der jeg kom fram til kategoriene «samarbeid – å bygge et godt forhold» og «kommunikasjon».

4. Tolkning og drøfting av funn

I dette kapitlet vil jeg se på de funnene jeg har gjort meg i forbindelse med intervjuene jeg gjennomførte med tre pedagogiske ledere, i tre ulike barnehager på ulike steder i landet. Der jeg har valgt å trekke fram de funnene jeg synes belyser min problemstilling «*Hvordan arbeider pedagogiske ledere i møte og kommunikasjon med minoritetsforeldre?*» på best mulig måte. Her vil jeg drøfte funnene opp mot teorien jeg har redegjort for i kapittel 2. Jeg har valgt å dele opp kapitlet i to ulike delkapitler, der inndelingen tar utgangspunkt i temaer jeg organiserte funnene i under analyse av funn.

4.1 Samarbeid – å bygge et godt forhold

Alle mine tre informanter ser på foreldresamarbeid som en svært viktig del av den pedagogiske virksomheten i barnehagen. For eksempel til spørsmålet «*hvorfor tenker du det er viktig med et godt foreldresamarbeid?*», svarer informant B2:

«Det er viktig for at ungene skal ha en fin barnehagehverdag. Det er veldig viktig for oss å vite rammefaktorene som barnet har utenfor barnehagen slik at vi klarer å legge til rette for det i barnehagen. Det har ganske stor betydning for oss at vi får et såpass godt samarbeid med foreldrene at skjer det noe uventet i livet til ungen så tenker foreldrene at det er naturlig

at vi får beskjed om det. Så alt i alt handler det om å sikre at ungen har det så bra som dem kan ha det i barnehagen.»

Dette sitatet tilsier at sammenhengen mellom barnets trivsel og læring i barnehagen vil være knyttet opp mot foreldrenes tillit og trygghet, ovenfor både barnehagen og personalet som jobber der. Barnehagen og hjemmet er barnets to største sosialiseringarenaer, og derfor vil det være avgjørende at de klarer å samarbeide til barnets beste. Under alle tre intervjuene kommer det godt fram viktigheten i det å skape tillit og trygghet i relasjonen mellom barnehageansatte og forelderen/foresatte. Da man er avhengig av den tilliten til at personalet er i stand til å ta vare på barnet deres, at de har et godt pedagogisk opplegg, og ikke minst at det er trygt å være i barnehagen. Der informant B2 legger vekt på at det tillitsforholdet er viktig å sikre allerede fra start av.

«Her i barnehagen jobber vi ganske tett med felles samarbeid fra start av. Vi begynner jo allerede før barna er startet i barnehagen med en oppstartsamtale for å legge grunnlaget. Der vi skal bli kjent med dem og de med oss, og på den måten prøve å skape den tryggheten og tilliten allerede før barnehagestart. Videre prøver vi å skape best mulig tid til foreldrene for at det skal bli godt. Der de føler at vi tar oss tid til dem og de føler at vi er til stede og tilgjengelig. Dette er noe jeg føler legger veldig grunnlaget for tilliten vi skaper, det skaper en åpenhet som gjør at ting blir lettere å snakke om.»

Glaser (2018, s. 101) presiserer at alt pedagogisk arbeid må ha menneskeinteresse i sentrum. Der det vil være viktig å ta et relasjonelt initiativ ved å ta kontakt og vise interesse for foreldre. Her må man kunne vise positiv nysgjerrighet og møte dem med blikk og oppmerksomhet. Det blir lagt vekt på at uten denne positive interessen for den andre vil man ikke kunne gjøre noen bra jobb i foreldresamarbeidet. Med andre ord vil det være en vesentlig faktor at både barna og deres foreldre blir møtt med interesse og åpenhet fra personalet, der man må fokusere på å få avklart forventninger ovenfor hverandre og få god og tilstrekkelig informasjon. Informant B3 forklarer at hvis det skulle oppstå en vanskelig situasjon vil det være viktig at man kan snakke om det, og finne ut hva man skal gjøre videre. Da vil det bli lettere å både støtte og forstå hverandre i en eventuell konflikt eller utfordring som kan oppstå. Det blir poengtert at dersom man fra starten av har et innblikk i hverandres tanker og syn på, for eksempel oppdragelse, kan det bli lettere. Noe som kan være veldig vesentlig spesielt i tanke på samarbeid med minoritetsforeldre. Det vil derfor være utrolig viktig å ta seg tiden til å bli kjent med hverandre, skape en god kontakt og vise at man er interessert og ta

initiativ til det. Det informanten beskriver her, kan kobles opp mot det Kinge (2009, s.60) beskriver som relasjonskompetanse. Dette innebærer å både ha kunnskap om samarbeid og kommunikasjon, men også ha menneskelig innsikt. Og ikke minst vise at man bryr seg om den andre. Noe som vil være relevant i arbeid med å skape en god kommunikasjon med minoritetsforeldre i barnehagen. Dette bekreftes også av Lysebo & Bratt (2017, s.24) når de legger vekt på viktigheten i å skape tillit i relasjonen for å kunne påvirke på en positiv måte. Der byggeelementene for en tillitsfull relasjon er trygghet, forutsigbarhet, ærlighet og lojalitet.

Her kan informant B1 bekrefte viktigheten i å avklare sine ulike roller, der en vesentlig faktor er å anerkjenne hverandres kompetanse om barnet. Det blir lagt vekt på at vi er de viktigste personene i barnets liv, og det vil derfor være vesentlig å bli kjent med foreldre, hvem de er og hva de er opptatt av. Helst så tidlig som mulig, med oppfølging. Her opplever jeg at informanter ikke bare ser viktigheten i det å bli kjent med foreldrene, men også har et ønske om det. Gjervan, Andersen og Bleka (2012, s.94) presiserer at foreldre møter personalet i kraft av å være foreldre, er eksperter på sitt eget barn og vil kunne gi viktig informasjon. Mens pedagogene har gjennom sin utdanning kunnskaper om barns utvikling og er eksperter på å legge til rette for barns utvikling. Dette gjennom lek og omsorg, og ved å fremme læring og danning.

Dette kan kobles opp mot Gadammers hermeneutiske forståelsessirkel. Ved å bruke denne kan vi se at ved deling av informasjon mellom pedagogen og foreldrene/foresatte om barnet, kan man tolke de ulike delene i barnets liv for å forstå helheten. På denne måten vil man kunne se barnet på en mer helhetlig måte, dens behov og slik legge til rette for at barnets to viktigste sosialiseringarenaer jobber sammen for barnets beste. Her mener jeg at det også vil være nødvendig med relasjonskompetanse, i forståelse av kulturforskjeller og kommunikasjonsmåter. Kinge (2009, s.61) belyser at vi må være bevisste på egne holdninger, reaksjoner og væremåter i møtet med andre. Dette er for å klare å skille mellom ens egne og andres følelser, og holde fokus på den andres opplevelser, tilstand og behov. Noe som kan være en vesentlig faktor i samarbeid med minoritetsforeldre.

Likevel kommer det fram i intervjuene at foreldresamarbeid med minoritetsforeldre kan kreve mer av en som pedagog på ulike måter. Her kan man vise til ulike undersøkelser som forteller at dette samarbeidet ofte kan bli sett på som krevende og vanskelig. Gjervan, Andersen og Bleka (2012, s.63) belyser at dette vil være avhengig av personalets kompetanse, erfaringer, holdninger og evner. Der det blir framlagt to begreper som kan brukes når vi skal forklare

tilnærmingen de har til mangfold og foreldre. Dette er ressursorientering og problemorientert tilnærming (Sigrun Sand, 2020, s.148).

Under intervjuene blir det spurt i hvor stor grad informantene tenker at egne holdninger og verdier har å si for samarbeidet. Der B3 sier:

«Jeg tror det har enormt stor betydning. Hos meg og mine medarbeidere, men også foreldrene. Det vil ha innvirkning i hvor godt samarbeidet blir. At man har refleksjonsevne nok til å sette seg inn i den andres ståsted, og være nysgjerrig. Man vil møte nye mennesker og andre kulturer, så man må prøve å se etter helheten. Men også ha evnen til å sette seg selv til side, og prøve å forstå at det ikke alltid handler om meg, men om dem, deres behov, bakgrunn og erfaringer. Det handler om å ha en holdning som er åpen, kompetent og modig. Være åpen for å lære nytt og utvide sin egen forståelse. Man må hele tiden være innstilt på å søke etter ny informasjon, og være i utvikling. Det er noe jeg tror kreves av oss i dette arbeidet»

Sitatet gir uttrykk for at personalet gir foreldrene en mulighet for å dele tanker om hva som er viktig for at barna deres skal bli ivaretatt, og at de ser på foreldrene som en ressurs for sine barn. Der de verdsetter foreldres likheter og ulikheter. Dette er det vi kalles for en ressursorientert tilnærming (Sigrun Sand, 2020, s.148). I tillegg til dette belyser sitatet forståelsessirkelen, som er relevant i både kommunikasjon og møtet med mennesker. Gadamer (2010, s.341) legger vekt på at horisonten er en synskrets som både omfatter og omslutter alt som er synlig fra et bestemt punkt. Noe som gjør at dersom vi beveger oss ut av denne horisonten, vil også vår synskrets flyttes, og vi vil dermed oppdage nye ting som ikke var synlig først. Informanten gir uttrykk for å prøve å tolke ulike deler for å forstå helheten, som er det forståelsessirkelen vil gi oss et bilde av (Dahl, 2013, s.117). Noe som henger godt sammen med hvordan vi kan få fordommer omgjort til etterforståelse, og viktigheten i det å være bevisste på hvilke kulturelle referanserammen man tar med seg inn i samarbeidet med minoritetsforeldre. Dette er for å unngå å skape seg stereotype oppfatninger av andre mennesker, som lett kan føre til fordommer og da «annengjøring». I dette tilfellet vil det da handle om hvor lett annengjøring kan føre til kulturisme. Som gjør at kultur kan bli en slags formel som kan brukes til lettvinde forklaringer, eller som en samlebeholder for våre fordommer (Dahl, 2013, s.71).

Dette blir bekreftet gjennom alle tre intervjuene når de går inn og snakker om kultur og kulturforskjeller i møtet med minoritetsforeldre. Spesielt i den grad at det kan være med på å

avgjøre relasjonen til pedagog og foreldre. Informant B2 legger derfor vekt på viktigheten i det å ta seg tid til å bli kjent med hver enkelt for å prøve å unngå de vanskelige situasjonene.

«Det er flere faktorer som kan gjøre at det er lett for oss å dømme andre, dette er fordi blant annet språket kan være en utfordring og skape misforståelser. Som da kan gjøre det utfordrende, ved å ikke få til det gode samarbeidet og da ikke ha fått tilgang til informasjon som kan hjelpe barnet i ulike situasjoner. Her kan man nevne mange ulike eksempler, men jeg tror på en måte at det vil være hakket viktigere å skape det gode samarbeidet med minoritetsforeldre og ta seg tiden til å bli godt kjent med dem. På tvers av språk og kultur, da det kan være så store kulturforskjeller som kan være avgjørende i ulike situasjoner. Dette kan skape noen utfordringer, sånn at vi må prøve å trå litt varsomt der, kanskje enda mer enn med norske foreldre»

Ut ifra dette sitatet fra informant B3 kan vi se at vår forståelse av kultur vil være formet i det flerkulturelle foreldresamarbeidet. Spesielt siden begrepet ofte kan brukes til en forklaring på ulike situasjoner. Noe som tyder på at på at det vil være en viktig faktor å ha kunnskap og et bevisst forhold til hvordan man ser og forstår kulturbegrepet. Vi vil da ved en beskrivende kulturforståelse ikke se på mennesket som et individ, men heller som representant som et medlem av et samfunn. Der vi har tilegnet våre kulturelle koder og referanserammer som er avgjørende i måten man handler på i situasjoner være likt innad det samfunnet. Altså alle tenker og reagerer likt. Mens med en dynamisk kulturforståelse vil individet komme tydeligere fram, der vi har personlige preferanser, kulturelle koder og referanserammer som vil være i utvikling i samspill med andre (Dahl, 2013, s.34-42). Det vil derfor være viktig å være bevisst på at vi alle har ulike kulturelle koder og referanserammer med i egen bakgrunn, som vil være med å påvirke oss på ulikt vis.

4.2 Kommunikasjon

Alle tre informanter trekker fram språklige barrierer som en vesentlig faktor for utfordringer i foreldresamarbeidet med minoritetsforeldre. Her belyser informant B1 at det vil være pedagogens jobb og ansvar ovenfor minoritetsforeldre å gjøre seg forstått, samtidig som å la de bli forstått. Noe som tilsier at det vil være vesentlig å finne strategier og verktøy for å

kunne kommunisere med foreldre, noe som oppleves vanskelig for mange pedagoger. Ved spørsmål om felles forståelse av informasjon sier:

Informant B3: «Det varierer veldig hva slags bakgrunn dem har. Det vil kreve mye større sensitivitet hos meg hvis de ikke forstår språket. Det å bruke tid å kommunisere tydelig og på en god måte må til. Det handler om å forstå ulike kulturer, og hvor de kommer fra. Vise grunnleggende respekt, og anstrenge seg for å prøve å forstå også når det blir vanskelig.»

Informant B2: «Det er ikke alltid vi har samme forståelse av det, men samtidig så tror jeg at både språket og kultur vil spille såpass mye inn at dem kanskje på mange områder henger seg opp i andre ting enn det som kanskje er det riktige budskapet. Det er ikke alltid det gjør noe, så lenge budskapet kommer fram og de har fått informasjonen. Det handler om å stille litt mindre krav til både dem og oss, kanskje spesielt når språket har en såpass stor barriere. Man kan ikke ha de samme forventningene som man ville hatt til norskspråklige foreldre.»

Videre snakker alle informantene om bruk av kroppsspråk for å prøve å gjøre seg mer forstått i det en sier, der informant B1 forklarer at man må være ganske bevisste på hvordan man gjør dette. Det handler om å skape gode kommunikasjonsverktøy, der man også må passe på hvordan bakgrunn foreldrene har i forhold til hva man bruker. Dette kan kobles opp mot kulturfiltermodellen, som viser til en dynamisk forståelse av kultur og til hvilke komplikasjoner som kan oppstå når avsender og mottaker tolker hverandre ut fra sine ulike kulturelle referanserammer (Dahl, 2013, s.90). Her er det da de ulike kulturelle kodene som kan skape misforståelse, noe som gjør det ekstra viktig å huske på at de nonverbale signalene kan være en stor del av kommunikasjonen. Spesielt i samarbeid med minoritetsforeldre, der vi kan dele ulike kulturelle koder i hva de nonverbale signalene har til mening.

Ut i fra dette kan vi se at det vil være nødvendig å finne ulike strategier for å kunne skape god kommunikasjon med minoritetsforeldre, og la begge parter gjøre seg forstått og få forstå den andre. Her tar informant B3 opp flere vesentlig poeng:

«Kommunikasjon med minoritetsforeldre handler i stor grad om at man må ta seg tid til å ha flere samtaler. Er det språkbarriere kan man ikke bestandig ta alle de store samtalen, men heller små steg om gangen. Det handler i stor grad om å være støttende, vise at man står sammen med dem og at man er interessert i det de har å fortelle. Gi dem den tryggheten at vi er her for dem. Kanskje det vil være viktigere å møte dem oftere i samarbeidet, og la de

kjenne på tryggheten at barnehagen er der for dem hele tiden. Ta de små stegene sammen, de har ofte mye annet å forholde seg til også.»

Ut ifra dette sitatet viser informantene viktigheten i det at selv om det er kommunikasjonsvansker i forholdet mellom barnehageansatte og foreldrene, vil det være vesentlig å vise interesse for å forstå. Glaser (2018, s.101) belyser at alt pedagogisk arbeid må ha menneskeinteresse i sentrum. Der det vil være viktig å ta et relasjonelt initiativ ved å ta kontakt og vise interesse for foreldre. Der man må kunne vise positiv nysgjerrighet og møte dem med blick og oppmerksomhet. Det blir lagt vekt på at uten denne positive interessen for den andre vil man ikke kunne gjøre noen bra jobb i foreldresamarbeidet. Med andre ord vil det være en vesentlig faktor at både barna og deres foreldre blir møtt med interesse og åpenhet fra personalet for å klare å skape trygghet og tillit i forholdet, og dermed god kommunikasjon.

Det kan støttes opp mot det informant B2 forteller under spørsmål om i hvor stor grad egne verdier og holdninger har å si for samarbeidet. Der beskriver h*n at holdninger og verdier er faktorer som kan skape graden av respekt man har både ovenfor hverandre, kulturen, religionen og tradisjonene man har. Ofte kan dette sette standarden for foreldresamarbeidet, da de kommer inn som ny til oss og det handler om å kartlegge og gjøre seg bevisst på holdninger og verdier fra begge sider. Det handler om å kartlegge slik at man ikke trår feil og gjør noe som vil føles respektløs. Så det vil være avgjørende hvor åpen og respektfulle man er, etter hvor godt samarbeidet skal være.

Dette tyder på at personalet begge informantene jobber sammen med legger opp til en anerkjennende tilnæringsmåte i deres kommunikasjon med minoritetsforeldre. Som igjen vil skape gode relasjoner og samspillmønster. Informant B1 legger dette godt i lys ved å forklare at det handler om å skape rom for den gode kommunikasjonen for å klare å legge grunnlaget for et godt foreldresamarbeid. Dette vil være en praksistilnærming til det som kalles for ressursorientert. I temaheftet om språklig og kulturelt mangfold fra kunnskapsdepartementet (Gjervan, 2006) legges det vekt på at dette innebærer at foreldre opplever at deres tanker om hva som er viktig for barna deres blir ivaretatt, og at det får konsekvenser for praksisen i barnehagen.

Likevel kan alle informantene fortelle at misforståelser under kommunikasjonen oppstår stadig vekk, og kan skape utfordringen i samarbeidet. Der informant B2 forteller:

«Vi har ofte avsluttet en samtale med en følelse av at de har forstått det vi har prøvd å formidle, så ser vi i ettertid at de ikke har forstått det vi snakket om. Vi har brukt en del tolk som har tatt bort mye av den byrden, men den kan jo ikke være til stede hele tiden. Den største forskjellen vil jo være et språk problem, der kultur og kulturforskjeller også kan påvirke i ganske stor grad. Fordi man ofte kommer fra veldig ulike kulturer. Det kan være kulturforskjeller i forhold til mat. Vi har hatt unger som kommer i barnehagen tidlig på morgen med et kakestykke i hånda, noe som kanskje ikke vil være så normalt for norske foreldre. Det kan også handle om klær i forhold til årstidene. Der handler det om å prøve å forklare disse tingene til de på en god måte hva som er riktig, slik at de forstår og kan sette seg inn i den norske hverdagen. Der har det vært mye arbeid for å finne måter slik at alle forstår.»

Sitatet sier noe om hvordan det kan være å kommunisere med mennesker som ikke bare har et annet språk enn deg selv, men også et annet kulturelt ståsted. Hvor tolkningen av det som blir sagt ofte kan bli misforstått, da grunnet våre ulike kulturelle referanserammer. Her kan vi da vise til kulturfiltermodellen, som viser hvor viktig det er å være bevisst på at alt man kommuniserer går gjennom kulturfiltrene man har tilegnet seg. Modellen har tatt utgangspunkt i den dynamiske forståelsen av kultur og forklarer hvordan komplikasjoner kan oppstå når avsender og mottaker tolker hverandre ut ifra sine ulike kulturelle referanserammer (Dahl, 2013, s.90). Dette kan lett bli brukt som en forklaring på hvorfor det lett blir misforståelser i samarbeid med minoritetsforeldre, og dermed vil det bli viktig å tenke på de ulike forståelsene av kultur. Ser man på den dynamiske kulturforståelsen, som modellen er blitt tatt utgangspunkt i, ser man at kulturfiltrene stadig er i endring i samspill med andre (Dahl, 2013, s.42). Under denne endringen, vil også vår forståelse i møtet med andre mennesker endres. Det vil det være naturlig å trekke inn Gadammers hermeneutiske forståelsessirkel, hvor man tolker deler for å forstå helheten (Dahl, 2013, s.117). Noe som kan være med på å skape et godt grunnlag for å danne god kommunikasjon med minoritetsforeldre. Dette kan støttes opp mot det informant B3 sier om holdninger og verdier:

«Jeg tror det har enormt stor betydning. Hos meg og mine medarbeidere, men også foreldrene. Det vil ha innvirkning i hvor godt samarbeidet blir. At man har refleksjonsevne nok til å sette seg inn i den andres ståsted, og være nysgjerrig. Man vil møte nye mennesker og andre kulturer, så man må prøve å se etter helheten. Men også ha evnen til å sette seg selv til side, og prøve å forstå at det ikke alltid handler om meg, men om dem, deres behov, bakgrunn og erfaringer. Det handler om å ha en holdning som er åpen, kompetent og modig.

Være åpen for å lære nytt og utvide sin egen forståelse. Man må hele tiden være innstilt på å søke etter ny informasjon, og være i utvikling. Det er noe jeg tror kreves av oss i dette arbeidet»

5. Konklusjon og avslutning

Å sette fokus mot arbeid i møte og kommunikasjon med minoritetsforeldre i barnehagen er svært relevant for dagens samfunn. Dagens barnehager blir stadig mer mangfoldig, der man hyppig møter på både barn og foreldre med ulike bakgrunn fra hele verden. Dette henger sammen med globaliseringsprosesser, der vi gjennom samarbeid med minoritetsforeldre kan møte på et hav av muligheter og utfordringer. Gjervan, Andersen og Bleka (2012, s.9-10) belyser at man ofte opplever utfordring i møte med familier med en annen etnisk bakgrunn enn vår egen, og dermed gjerne søker enkle svar knyttet til blant annet kultur og glemmer den kompetansen man ellers ville ha anvendt i dialog med foreldre. Noe som gjør problemstillingen min svært relevant for både dagens og framtidens barnehage.

Jeg har gjennom arbeidet med oppgaven tilegnet meg mange nye kunnskaper om foreldresamarbeid med minoritetsforeldre som jeg vil ta med meg videre inn i arbeidslivet. Jeg synes det har vært veldig interessant å undersøke problemstillingen, og få innblikk i tanker og erfaringer hos mine informanter. Der jeg også har fått lært mye om meg selv og hvordan mine egne holdninger og verdier har å si. Gjennom det teoretiske grunnlaget har jeg vært nødt til å sette meg inn i og reflektere rundt spørsmål jeg tidligere har tatt for gitt.

Bakgrunnen for bacheloroppgaven min var mine ulike erfaringer i møtet og kommunikasjon med foreldre i løpet av mine tre praksisperioder. Spesielt i tanke på minoritetsforeldre, da jeg ofte ikke kunne skjønne hvorfor det var vanskelig å skape en god kontakt med dem. Dette fikk meg til å reflektere over hvorfor det var slikt, og hvordan kunne jeg som pedagog arbeide for å skape et best mulig møte med minoritetsforeldre, og skape en god kommunikasjon.

Jeg har gjennom oppgaven belyst ulike teorier som kan bidra til økt forståelse i hvorfor dette samarbeidet kan være vanskelig, og hvordan vi som pedagoger kan gjøre det bedre ved å være bevisste i dette. Der jeg har sett på ulike kommunikasjonsmodeller for å klare å redegjøre for viktigheten i det å være bevisst på både egen og andres kommunikasjonsmåter. Jeg har også

sett på ulike tilnærminger til mangfold og foreldresamarbeid, og hvordan vi kan skape en tillitsfull og åpen dialog med minoritetsforeldre.

For å innhente dataen jeg trengte for undersøkelsen valgte jeg en kvalitativ metode, der jeg intervjuet tre pedagogiske ledere. Der jeg ønsket å danne meg et bilde av hvordan pedagogiske ledere arbeidet i samarbeid med minoritetsforeldre. Før vi går videre til en konklusjon på problemstillingen min ønsker jeg å påpeke at det må tas i betraktning at dette er en kvalitativ studie, noe som gjør at det er få informanter og vil ikke kunne gi noe svar på hvordan foreldresamarbeidet med minoritetsforeldre er generelt i Norge. I tillegg til at det på ingen måte er en fasit på hvordan arbeidet kan forbedres. Jeg har snakket med tre pedagogiske ledere i tre forskjellige barnehager, og det er kun deres tanker, meninger, erfaringer og arbeidsoppgaver som blir belyst i denne oppgaven. Så for å forsøke å svar på problemstillingen min, gjentar jeg: *«Hvordan arbeider pedagogiske ledere i møte og kommunikasjon med minoritetsforeldre?»*

Det mest sentrale som kommer fram under analyse, tolkning og drøfting er viktigheten i det å skape god relasjon med foreldre, i dette tilfellet minoritetsforeldre. Der alle informantene legger stor vekt på det å skape tillit. Det blir poengtert opp til flere ganger hvor viktig det er å skape et godt tillitsforhold fra starten av, da dette kan være med å påvirke samarbeidet videre. For å klare å skape det gode tillitsforholdet er det flere ting man må være bevisst over, noe som i stor grad handler om pedagogens relasjonskompetanse. Dette forholdet vil bli etablert gjennom pedagogens evne til initiativ, nysgjerrighet og interesse i foreldrene. Det handler i stor grad om å være anerkjennende, vise respekt og være forståelsesfull, i tillegg til deling av informasjon, kunnskap og erfaring. Dette er for å gjør at foreldre føler seg hørt og forstått i forståelse av barnet sitt, noe som krever at pedagogen er bevisste på ulike faktorer som kan spille inn i kommunikasjonssituasjoner de deler med minoritetsforeldre. Som kulturforståelse og kulturforskjeller.

Det kommer godt fram at de ulike informantene har ulik kompetanse når det gjelder kulturforståelse, likevel blir det godt belyst at alle er bevisst på hvordan kultur kan prege den man er som person. Som er det kulturforståelse handler om, å være bevisst på både egen og andres kultur. Dette kan igjen føre til gode kommunikasjonsmåter i møtet med minoritetsforeldre. Der det kommer godt fram at måten en velger å kommunisere på kan påvirke kvalitetene i samarbeidet. I tillegg til innsikt og forståelse i stereotyper og fordommer

med tanke på kulturelle- koder og referanserammer og nonverbale signaler. Og hvordan dette kan være med å påvirke samarbeidet.

Slik jeg ser det, i forhold til mine informanters svar, er den viktigste faktoren i samarbeidet med minoritetsforeldre selve pedagogen. Hvordan den tilnærming pedagogen har til foreldre og mangfold, hvor bevisst den selv er på egne holdninger og verdier, og det å være bevisst på hvordan ulike faktorer kan være med å forme måten en tenker og handler på. Der man stadig må være stille seg og egen praksis i kritisk refleksjon, der man må se ting fra nye og andres perspektiver.

Litteraturliste

Becher, A.A (2006). *Flerstemmig mangfold: samarbeid med minoritetsforeldre*. Bergen: Fagbokforlaget

Dahl, Ø. (2013). *Møter mellom mennesker: Innføring i interkulturell kommunikasjon*. Oslo: Gyldendal

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal

Dypedahl, M. & Bøhn, H. (2017). *Veien til interkulturell kompetanse*. Bergen: Fagbokforlaget

Eide, K., Quershi, N.A., Rugkåsa, M. & Vike, H. (2009). *Over profesjonelle barrierer: et minoritetsperspektiv i psykososialt arbeid med barn og unge*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag

Gadamer, H.G. (2010). *Sannhet og metode: Grunntrekk i en filosofisk hermeneutikk*. Oslo: Pax forlag

Gjervan, M. (2006): *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*.

Hentet fra:

https://www.udir.no/globalassets/upload/barnehage/pedagogikk/temahefter/temahefte_om_spraklig_og_kulturelt_mangfold.pdf

Lest: 14.april 2021

Gjervan, M., Andersen, C.E. & Bleka, M. (2012). *Se mangfold!: Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

Glaser, V. (2018). *Foreldresamarbeid: Barnehagen i et mangfoldig samfunn*. Oslo: Universitetsforlag.

Johannessen, A., Tufte, P. A., & Cristoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Oslo: Abstrakt forlag.

Kinge, E. (2009). *Hvor er hjelpen når den trengs? Om relasjonskompetanse, om foreldresamarbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk

Kunnskapsdepartementet. (2004.2009). Likeverdig utdanning i praksis! Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning 2004-2009.

Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/grunnskole/strategiplaner/udir_lik_everdig_opplaering2_07.pdf

Lest: 14. april 2021

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Departementet.

Kvale, B. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Lysebo, M. O. & Bratt, E. G. (2017). *Relasjonskompetanse i barnehagen*. Oslo: Pedlex

Pløger, X. (2018). Flere minoritetsspråklige barn i barnehagen.

Hentet fra: <https://utdanningsforskning.no/artikler/2018/flere-minoritetsspraklige-barn-i-barnehagen/>

Lest: 14.april. 2021

Sand, S. (2020). *Ulikhet og fellesskap: flerkulturell pedagogikk i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm akademisk

Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitative metoder*. Bergen: Fagbokforlaget.

Quershi, N. A., Eide, K. Rugkåsa, M. Vike, H. (2009). *Over profesjonelle barrierer: et minoritetsperspektiv i psykososialt arbeid med barn og unge*. Oslo: Gyldendal akademisk

Vedlegg

Vedlegg 1 – Informasjon og samtykkeskjema

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«samarbeid med minoritetsforeldre»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å finne ut hvordan barnehager arbeider i samarbeid med minoritetsforeldre. I dette skrivet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med intervjuet er å finne ut hvordan barnehager arbeider i samarbeid med minoritetsforeldre. Problemstillingen jeg ønsker svar på er «hvordan blir samarbeidet med minoritetsforeldre arbeidet med i barnehagen? / hvordan oppleves samarbeidet med minoritetsforeldre i barnehagen?»

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar i et intervju. Det vil da ta deg ca. 45-60 minutter. Intervjuet vil inneholde spørsmål for å finne ut hvordan barnehager arbeider i samarbeid med minoritetsforeldre. Det vil foregå over zoom/team eller telefon, alt etter hva du foretrekker. I intervjuet deltar også en medstudent som vil transkribere de opplysningene du gir meg. Jeg vil behandle opplysningene som blir gitt konfidensielt, og jeg vil anonymisere navn.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg/vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg/vi har fortalt om i dette skrivet. Jeg/vi behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes 30.04.2021.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Student

Gjertrud Stordal og Hege Nordnes.

Maiken Isaksen

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *samarbeid med minoritetsforeldre*. Jeg samtykker til:

å delta i intervju

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg/vi ikke innhente din underskrift.
Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.